

Înștiințare
Pe cauza contravențională nr. 5r-166/2023

Curtea Constituțională a RM

**Mun. Chișinău, str. Alexandru
Lăpușneanu 28.**

Prin prezenta, *Judecătoria Bălți, Sediul Bălți - Penal/contravențional*, Vă expediază copia Încheierii din 29.07.2023, pe 2 file, copia cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate împreună cu sesizarea, pe 11 file, examinând în ședința preliminară publică cauza contravențională la contestația înaintată de Leșan Vadim, împotriva procesului-verbal nr. 647/2023 din 20.04.2023 și deciziei agentului constator din cadrul Biroului Vamal Nord, întocmit în baza art. 287 alin.(17) Co. C al RM.

09:20

Grefier: Saracuța Cristina

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

a sintagmei „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal”
din conținutul art.184¹ alin.(8) din Codul vamal

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

„27” iunie 2023

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Nume: Leșan

2. Prenume: Vadim

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței

1. Pe rolul Judecătorei Bălți, sediul Central se află în examinare contestația depusă de Leșan Vadim împotriva Procesului-verbal cu privire la contravenție nr.647/2023 din 20.04.2023, întocmit de agentul constator Lungu Andrei, șef interimar post vamal Costești (PVFI, rutier).
2. În fapt, la 20.04.2023 în privința subsemnatului Serviciul Vamal în persoana agentului constator Lungu Andrei, șef interimar post vamal Costești (PVFI, rutier) a fost întocmit Procesul-verbal cu privire la contravenție nr.647/2023, prin care mi s-a incriminat fapta prevăzută la art.287 alin.17 Cod contravențional.
3. În rezultat, a fost emisă decizia agentului constator prin care am fost sancționat cu amendă în mărime de 3000 lei, cu obligația scoaterii mijlocului de transport n/i _____, VIN cod _____ de pe teritoriul RM în termen de 30 zile.
4. În dezacord cu Procesul-verbal cu privire la contravenție nr.647/2023 din 20.04.2023, Leșan Vadim a depus contestație, aflată în prezent în examinare.

Circumstanțe ce denotă întrunirea condițiilor de admisibilitate a sesizării:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

Obiectul excepției de neconstituționalitate (sintagma din art.184¹ alin.8 din Codul Vamal nr.1149 din 20.07.2000) având calitatea de act normativ (lege organică) intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

În speță excepția este ridicată de contravenient, care în temeiul normei în privința căreia se solicită verificarea constituționalității a fost sancționat.

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

În speță, agentul constator a invocat în cuprinsul Procesului-verbal cu privire la contravenție nr.647/2023 din 20.04.2023 comiterea de către Leșan Vadim a contravenției de la art.287 alin.17 Cod contravențional, exprimată prin introducerea pe teritoriul RM la data de 17.10.2011 prin postul vamal Leușeni a mijlocului de transport și care până în prezent nu a fost scos de pe teritoriul RM, conform prevederilor art.184¹ alin.8 Cod vamal, astfel fiind încălcat termenul de 180 zile.

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Sintagma „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din conținutul art.184¹ alin.8 Cod vamal nu a constituit anterior obiect al verificării constituționalității de către Înalta Curte.

C. Obiectul sesizării

16. Prezenta sesizare are ca obiect verificarea corespunderii constituționalității sintagmei „art.184¹ alin.8 Cod vamal” din cuprinsul art.184¹ alin.8 Cod vamal. în virtutea faptului că contravine Principiului Securității raporturilor juridice reglementat de art.6 paragraful 1 și Preambul, art.1 Protocol 1 al Convenției Europene pentru drepturile omului și libertățile fundamentale și prevederilor art.8, art.16, art.23 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

17. Articolul 184¹ alin.(8) din Codul Vamal este expus în următoarea redacție:

„Regimul vamal de admitere temporară pentru mijloacele de transport auto declarate prin acțiune al căror termen de aflare pe teritoriul vamal a expirat și în privința cărora a fost emisă decizia cu privire la contravenția vamală se încheie din oficiu, cu efectuarea mențiunilor corespunzătoare în sistemul informațional, după încasarea drepturilor de import calculate conform legislației la data emiterii deciziei de regularizare, în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal în termen de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei cu privire la contravenția vamală. După achitarea drepturilor de import, organul vamal, la solicitare, va perfectă formularul tipizat TV-25.”.

18. Sintagma contestată expusă la art.184¹ alin.(8) Cod vamal în redacția actuală promovează încălcarea directă a dreptului de proprietate prin impunerea unei sancțiuni în lipsa previzibilității normei legale și a întinderii aplicabilității acesteia.

D. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Legislația pertinentă

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

[...]

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Prevederile relevante ale Codului contravențional sunt următoarele:

Articolul 287 alin.(17)

Încălcarea regulilor vamale

[...]

(17) Nerespectarea condițiilor de derulare a regimului vamal de admitere temporară a vehiculelor declarate prin acțiune, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii vehicului de pe teritoriul Republicii Moldova.

Expunerea motivată a autorului asupra pretinselor încălcări a normelor constituționale:

19. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin. (2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.

20. În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a reținut că „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”

21. În jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, prin Hotărârea din 02.07.2019, Curtea Europeană a subliniat că „dispozițiile legale referitoare la formalitățile și limitele de timp care trebuie îndeplinite pentru a introduce o acțiune sunt menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Justițiabilii ar trebui să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate” (Gheorghită v. Republica Moldova, 2 iulie 2019, § 27).

22. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza *Amann vs. Elveția*, hotărârea din 16 februarie 2000, §56).

23. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ **legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate**. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

24. În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate -- accesibilitate, previzibilitate și claritate -- norma de drept trebuie să fie formulată cu **suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite**. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”

25. Considerăm că sintagma „*în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal*” din conținutul normei art.184¹ Cod vamal este contrară art.23 din Constituție, prin ce încălcă un drept protejat de Constituția RM (dreptul de proprietate) în lipsa unor condiții clare de previzibilitate.

26. Prin norma de la art.287 alin.17 Cod contravențional, legiuitorul național sancționează nerespectarea condițiilor de derulare a regimului vamal de admitere temporară a vehiculelor declarate prin acțiune, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale, precum și cu obligarea scoaterii vehicului de pe teritoriul Republicii Moldova.

27. Din sensul expus constatăm că prevederea dată are un caracter sancționator, fără a fi exprimată cu suficientă claritatea partea dispozitivă a acestei norme. În așa mod la aplicarea acestei sancțiuni contravenționale în practică se face trimitere la norma materială de la art.184¹ alin.(8) Cod vamal, corespunzător și cauzei în care a fost ridicată prezenta excepție.

28. Din cuprinsul art. 184¹ alin.(8) Cod vamal, constatăm că legiuitorul utilizează sintagma „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal”, fără a oferi o claritate în privința mijloacelor de transport care deja nu mai există pe teritoriul RM, care au fost vândute la piese sau în cazul mijloacelor de transport prohibite de a fi înregistrate pe teritoriul țării.

29. Raportat la cauza pendinte în care a fost ridicată excepția, semnatarul acesteia a confirmat agentului constator că mijlocul de transport nu mai există fiind imposibilă *ab initio* realizarea unei obligații imposibile impuse de autoritatea statului.

30. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza *Amann vs. Elveția*, hotărârea din 16 februarie 2000, §56).

31. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

32. Prin sintagma contestată se atestă și concurența dintre dreptul fundamental la apărare prin exercitarea unei conduite de a ”scoate mijlocul de transport de pe teritoriul RM și a evita aplicarea unei sancțiuni administrative” și sancțiunea ca efect al imposibilității volens nolens de a realiza o acțiune imposibilă – scoaterea de pe teritoriul RM a unui mijloc de transport care nu mai există.

33. Prin efectul acestei sintagme ”în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal”, persoana este din nou sancționată pecuniar (art.46 Constituție) într-o proporție excesivă ca efect al ”neexecutării” unei obligații imposibile.

34. Astfel, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative.

35. Din aceste considerente previzibilitatea și claritatea legii constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise, sau ca consecință urmează a fi supuse controlului de constituționalitate.

Expuneri asupra restrângerii drepturilor:

36. Potrivit art.54 al Constituției Republicii Moldova „În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.”

37. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, prevăzut de articolul 23 din Constituție, implică adoptarea de către legislator a unor reguli procedurale clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenii în care justițiabilii își pot exercita drepturile. De asemenea, articolul 54 din Constituție cere ca restrângerile drepturilor să fie prevăzute de lege. Legea trebuie să respecte standardul calității.

38. În acest sens, Curtea reține că, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate (accesibilitatea,

previzibilitatea și claritatea), norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei într-o anumită situație, persoana poate pretinde în mod justificat că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o asemenea interpretare, norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară articolului 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

39. În acest context, Curtea reține că conținutul actului normativ trebuie să-i permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme.

40. Admitem că este dreptul legislatorului să stabilească sancțiuni în legislație, dar respectând cu strictețe proporționalitatea dintre circumstanțele faptei, caracterul și gradul de prejudiciabilitate. Contrar caracterului de constituționalitate a proporționalității unei sancțiuni, textul supus examinării constituționalității nu permite instanței de a aprecia în mod determinat faptele juridice, și a asigura proporționalitatea unei asemenea sancțiuni în dependență de circumstanțele cauzei.

41. În acest sens, Curtea, în Hotărârea nr.10 din 10.05.2016, a statuat că, „lipsa posibilității instanței de judecată de a aplica criteriile pentru individualizarea sancțiunii în cauza concretă și aplicarea unei sancțiuni absolut determinate nu asigură caracterul ei echitabil”.

42. Lipsa mecanismelor, prin care ar fi posibilă realizarea individualizării judiciare, **denaturează caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii contravenționale, nu permite instanțelor de judecată de a exercita un control judiciar efectiv și încalcă dreptul justițiabililor de acces la justiție.**

43. Având în vedere încălcarea predictibilă a normelor constituționale reflectate și răsturnării echilibrului dintre principiile constituționale prin aplicarea sintagmei contestate, considerăm că Curtea urmează a declara neconstituționalitatea unei asemenea sintagme.

E. Cerințele Autorului:

Prin prezenta, autorul solicită admiterea spre examinare în fond a excepției de neconstituționalitate și declararea neconstituționalității sintagmei „*în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal*” din conținutul art.184¹ alin.(8) din Codul vamal.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

Nu sunt.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții în prezenta sesizare sunt veridice

Cu deosebită considerație,

Leșan Vadim

ÎNCHIEIRE

29 iulie 2023

Judecătoria Bălți (sediul central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Grefierul

Cu participarea: agentului constatator și avocatului

mun. Bălți

Mihail COJOCARU
Cristina SARACUȚA

examinând în ședință publică cauza contravențională la contestația înaintată de **Leșan Vadim** împotriva procesului-verbal nr. 647/2023 din 20.04.2023 și deciziei agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Nord, întocmit în baza art. 287 alin. 17 Cod Contravențional,

A C O N S T A T A T :

Conform fișei de repartizare aleatorie a dosarelor din 04.05.2023 cauza contravențională - contestația depusă de Leșan Vadim împotriva procesului-verbal nr. 647/2023 din 20.04.2023 și deciziei agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Nord, întocmit în baza art.287 alin. 17 Cod Contravențional, a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Bălți, sediul central, Mihail COJOCARU.

La 27 iunie 2023, în cadrul ședinței de judecată a cauzei, contestatarul Leșan Vadim a înaintat o sesizare cu privire la verificarea constituționalității sintagmei „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din conținutul art.184¹ alin.(8) al Codului vamal.

În motivarea cererii, Leșan Vadim a relatat că, agentul constatator a invocat în cuprinsul Procesului-verbal cu privire la contravenție nr.647/2023 din 20.04.2023 comiterea de către Leșan Vadim a contravenției de la art.287 alin.17 Cod contravențional, exprimată prin introducerea pe teritoriul RM la data de 17.10.2011 prin postul vamal Leușeni a mijlocului de transport și care până în prezent nu a fost scos de pe teritoriul RM, conform prevederilor art.184¹ alin.8 Cod vamal, astfel fiind încălcat termenul de 180 zile.

Relatează că sesizarea ridicată are ca obiect verificarea corespunderii constituționalității sintagmei „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din conținutul art.184¹ alin.(8) al Codului vamal, în virtutea faptului că contravine prevederilor art.8, art.23,46 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Articolul 184¹ alin.(8) din Codul vamal este expus în următoarea redacție: „Regimul vamal de admitere temporară pentru mijloacele de transport auto declarate prin acțiune al căror termen de aflare pe teritoriul vamal a expirat și în privința cărora a fost emisă decizia cu privire la contravenția vamală se încheie din oficiu, cu efectuarea mențiunilor corespunzătoare în sistemul informațional, după încasarea drepturilor de import calculate conform legislației la data emiterii deciziei de regularizare, în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal în termen de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei cu privire la contravenția vamală. După achitarea drepturilor de import, organul vamal, la solicitare, va perfecta formularul tipizat TV-25”.

Drept urmare, sintagma constestată și anume „-Regimul vamal de admitere temporară pentru mijloacele de transport auto declarate prin acțiune al căror termen de aflare pe teritoriul vamal a expirat și în privința cărora a fost emisă decizia cu privire la contravenția vamală se încheie din oficiu, cu efectuarea mențiunilor corespunzătoare în sistemul informațional, după încasarea drepturilor de import calculate conform legislației la data emiterii deciziei de regularizare, în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal în termen de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei cu privire la contravenția vamală.

După achitarea drepturilor de import, organul vamal, la solicitare, va perfecta formularul tipizat TV-25." are incidență directă în prezenta cauză.

În speță, contestatarul menționează că agentul constatator a invocat în cuprinsul Procesului-verbal cu privire la contravenție nr.647/2023 din 20.04.2023 comiterea de către Leșan Vadim a contravenției de la art.287 alin.17 Cod contravențional, exprimată prin introducerea pe teritoriul RM la data de 17.10.2011 prin postul vamal Leușeni a mijlocului de transport și care până în prezent nu a fost scos de pe teritoriul RM, conform prevederilor art.184¹ alin.8 Cod vamal, astfel fiind încălcat termenul de 180 zile.

Menționează contestatarul precum că sintagma „în cazul neexecutării obligatiei de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din conținutul art.184¹ alin.8 Cod vamal nu a constituit anterior obiect al verificării constituționalității de către înalta Curte.

Contestatarul pretinde că obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție Obiectul excepției de neconstituționalitate (sintagma din art. 184¹ alin. (8) din Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000) având calitate de act normativ (lege organică) intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

3. Astfel, ținând cont de cele expuse, Leșan Vadim solicită instanței sesizarea Curții Constituționale privitor la examinarea constituționalității sintagmei „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din conținutul art.184¹ alin.(8) al Codului vamal.

Avocatul contestatarului a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul agentului constatator, în ședința de judecată a lăsat la discreția instanței soluționarea prezentului subiect.

4. Instanța, audiind părțile, examinând solicitarea contestatarului Leșan Vadim, în coroborare cu prevederile Constituționale, procesuale, legale și a actelor normative ce vizează situația, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de Leșan Vadim, reieșind din următoarele considerente.

Articolul 7. Legalitatea procesului penal prevede (1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3/1) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3/2) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

4.1. Prin prisma jurisprudenței CEDO s-a constatat caracterul inerent „penal” a contravențiilor (cauza Ziliberg vs. Moldova, cererea nr. 62821/100, par. 27-36).

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) Cod de procedură penală, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale.

Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Totodată, conform prevederilor art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

În conformitate cu art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Conform prevederilor art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice și asupra cazurilor excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice.

Curtea Constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a hotărât că, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu.

De asemenea, înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate.

5. În circumstanțele descrise, având la bază sesizarea contestatarului Leșan Vadim cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității, instanța de judecată, ținînd cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de contestatarul Leșan Vadim, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea înaintată de Leșan Vadim.

6. În baza art. art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată -,

DISPUNE:

Se admite cererea contravenientului contestator privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privitor la examinarea constituționalității sintagmei „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din conținutul art.184¹ alin.(8) al Codului vamal.

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și sesizarea în acest sens.

Încheierea este irevocabilă.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

Mihail COJOCARU